

Sygn. akt II Ka 48/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSO Anna Łaszczych

Sędziowie: SO Ryszard Warda (spr.)

SO Marek Konrad

Protokolant: Marlena Achcińska

przy udziale Prok. Prok. Okr.: Andrzeja Luchcińskiego

sprawy: **A. S. i S. D. (1)** oskarżonych o czyny z art. 286§ 1 k.k. i in.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce z 20 października 2016 r. w sprawie o sygn. akt II K 796/15

orzeka:

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od oskarżonego A. S. kwotę 1.700 (jeden tysiąc siedemset) złotych, a od oskarżonego S. D. (1) kwotę 800 (osiemset) złotych na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty i kosztów za II instancję.

Sygn. akt II Ka 48/17

UZASADNIENIE

A. S. s. S. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 23 stycznia 2015 r. w M. na ul. (...), działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym A. G. i T. G. (1), w ten sposób, że wprowadził ich w błąd co do faktycznych intencji zakupu motocykla marki Y. (...) nr. rej. (...) o wartości 17.000 złotych, a następnie w kilka dni po odebraniu motocykla zbył go S. D. (1) za kwotę znacznie niższą od rynkowej

tj. o czyn określony w art. 286 § 1 k.k.

S. D. (1) s. W. został oskarżony o to, że:

II. w dniach 23 – 26 stycznia 2015 r. w M. nabył od A. S. motocykl marki Y. (...) nr. rej. (...) nr. ramy (...) o wartości 17.000 złotych, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że został uzyskany za pomocą czynu zabronionego

tj. o czyn określony w art. 292 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 20 października 2016 r. w sprawie II K 796/15 oskarżonych A. S. i S. D. (1) w ramach zarzucanego im w pkt. I i II czynów uznał za winnych tego, „że działając wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w okresie od 23 stycznia 2015 r. do 26 stycznia 2015 r. w M. powiat (...) doprowadzili

do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 17.000 złotych A. J. i T. G. (1) za pomocą wprowadzenia pokrzywdzonych w błąd, w ten sposób, że A. S. pod pozorem zakupu motocykla marki Y. (...) o numerze VIN (...), o numerze rejestracyjnym (...), o wartości 17.000 złotych, bez sporządzenia jakiegokolwiek umowy, wziął pojazd w dniu 23 stycznia 2015 r. od T. G. (1) wraz z jednym kluczykiem nie płacąc za niego a S. D. (1) do dnia 26 stycznia 2015 r. odebrał od T. G. (1) dokumenty tj. dowód rejestracyjny i kartę pojazdu oraz drugi kluczyk, a następnie siostra S. D. (1) M. P. zarejestrowała w Wydziale Komunikacji i (...) w Starostwie Powiatowym w P. ten motocykl jako zakupiony w T. w dniu 26 stycznia od P. S. (1) za kwotę 7.000 złotych i czyn ten zakwalifikował z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. skazał ich, zaś z mocy art. 286 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. wymierzył: oskarżonemu A. S. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 150 (sto pięćdziesięciu) stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesięciu) złotych, zaś oskarżonemu S. D. (1) karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w liczbie 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych. Zasadził na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania od oskarżonego A. S. w kwocie 1.829,77 złotych, w tym 1.680 złotych tytułem opłaty i od oskarżonego S. D. (1) w kwocie 1.356,67 złotych, w tym kwotę 780 złotych tytułem opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego S. D. (1), zaskarżając go w części rozstrzygnięć dotyczących S. D. (1), a zawartych w pkt. I i II – w całości, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia, a mianowicie:

- art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k. polegającą na uznaniu S. D. (1) za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i wymierzeniu mu na podstawie tego przepisu kary, pomimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, przewidzianą w art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k.,

- art. 6 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. wyrażającą się w nieprzeprowadzeniu przez Sąd I Instancji dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia czy podpis P. S. (2) zawarty w funkcji podpisu, a także pozostałe wpisy na umowie kupna sprzedaży motocykla marki Y. (...) nr rej. (...) z dnia 26 stycznia 2015 r. jest podpisem podrobionym oraz wpisami dokonanyymi przez A. G. i T. G. (1), co w konsekwencji godzi w prawo oskarżonego do rzetelnego procesu i w prawo do obrony, a wnioskowany dowód ma istotne znaczenia dla sprawy, wymaga wiadomości specjalnych i ma bezpośrednie przełożenie na kwalifikację prawną czynu oskarżonego;

- art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na oparciu wyroku w zakresie winy oskarżonego S. D. (1) jedynie na części materiału dowodowego mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a to na zeznaniach pokrzywdzonego T. G. (1) z pominięciem dokładnej analizy istotnej części pozostałych dowodów, w tym w szczególności wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadków w osobach M. W. oraz A. N. oraz opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego, a także, na jednostronnej nacechowanej brakiem obiektywizmu ocenie materiału dowodowego w postaci zeznań pokrzywdzonego T. G. (1), które nie znalazły bezpośredniego lub pośredniego potwierdzenia w innych zgromadzonych dowodach, co powoduje, że zeznania te nie mogą stanowić pełnowartościowego materiału dowodowego, dającego realną podstawę uznania winy i skazania oskarżonego,

- art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku, które nie odpowiada przepisom prawa procesowego i uchylenie się przez Sąd I instancji od kompleksowej analizy dowodów z wyjaśnień oskarżonego oraz pozostałych przeprowadzonych i możliwych do przeprowadzenia w sprawie dowodów; pominięcie zamieszczenia w uzasadnieniu, wskazania i omówienia wzajemnych korelacji, jakie zachodzą pomiędzy poszczególnymi dowodami obciążającymi, w sytuacji gdy dowody te nie są jednoznaczne, spójne i konsekwentne oraz ograniczenie się jedynie do ujawnienia ich w formie zblokowanej;

2. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mające wpływ na treść, będące następstwem obrazu w/w przepisów postępowania, a polegające na:

- uznaniu na podstawie nie potwierdzonych innymi dowodami zeznań T. G. (1), że oskarżony S. D. (1) wspólnie i w porozumieniu z A. S. dopuścił się przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w sytuacji, gdy prawidłowa analiza całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wskazuje, iż brak jest danych uzasadniających powyższy wniosek.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelacje wniósł również obrońca oskarżonego A. S., zaskarżając wyrok w części rozstrzygnięć dotyczących oskarżonego A. S. a zawartych w punktach: I, II – w całości, zarzucił mu:

- obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., a także 410 k.p.k., poprzez naruszenie przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce zasady swobodnej oceny dowodów i popadnięcie przez Sąd w dowolność ocen, w szczególności w zakresie oceny zeznań świadków M. G. i B. G., a także innych dowodów zgromadzonych w sprawie, a w konsekwencji zaniechanie oparcia zaskarżonego wyroku na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego i ujawnionego przed Sądem I instancji;

- dowolne pominięcie dla oceny wyjaśnień oskarżonego A. S. z których relacji wynikało, iż przedmiotowy motocykl był przekazany w ramach wzajemnego rozliczenia;

- art. 6 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. wyrażającą się w nieprzeprowadzeniu przez Sąd I instancji dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia czy podpis P. S. (2) zawarty w funkcji podpisu, a także pozostałe wpisy na umowie kupna sprzedaży motocykla marki Y. (...) nr rej. (...) z dnia 26 stycznia 2015 r. jest podpisem podrobionym oraz wpisami dokonanyymi przez A. G. i T. G. (1), co w konsekwencji godzi w prawo oskarżonego do rzetelnego procesu i w prawo do obrony, a wnioskowany dowód ma istotne znaczenia dla sprawy, wymaga wiadomości specjalnych i ma bezpośrednie przełożenie na kwalifikację prawną czynu oskarżonego;

- art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na oparciu wyroku w zakresie winy oskarżonego A. S. jedynie na części materiału dowodowego mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a to na jednostronnej, nacechowanej brakiem obiektywizmu ocenie materiału dowodowego w postaci zeznań pokrzywdzonego T. G. (1), które nie znalazły bezpośredniego lub pośredniego potwierdzenia w innych zgromadzonych dowodach, co powoduje, że zeznania te nie mogą stanowić pełnowartościowego materiału dowodowego, dającego realną podstawę uznania winy i skazania oskarżonego,

- art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku, które nie odpowiada przepisom prawa procesowego i uchylenie się przez Sąd I instancji od kompleksowej analizy dowodów z wyjaśnień oskarżonego oraz pozostałych przeprowadzonych i możliwych do przeprowadzenia w sprawie dowodów; pominięcie zamieszczenia w uzasadnieniu, wskazania i omówienia wzajemnych korelacji, jakie zachodzą pomiędzy poszczególnymi dowodami obciążającymi, w sytuacji, gdy dowody te nie są jednoznaczne, spójne i konsekwentne oraz ograniczenie się jedynie do ujawnienia ich w formie zablokowanej;

- błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mające wpływ na jego treść, będące następstwem obrazy w/w przepisów postępowania, a polegające na uznaniu na podstawie nie potwierdzonych innymi dowodami zeznaniach T. G. (1), że oskarżony A. S. wspólnie i w porozumieniu z S. D. (1) dopuścił się przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w sytuacji, gdy prawidłowa analiza całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wskazuje, iż brak jest danych uzasadniających powyższy wniosek.

W konsekwencji wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji w pkt. I, II, orzeczenie w sposób odmienny co do istoty sprawy, poprzez uniewinnienie oskarżonego A. S. od popełnienia zarzuconego mu przestępstwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obrońców oskarżonych są bezzasadne i nie zostały przez Sąd Okręgowy uwzględnione, zaś wobec tożsamości większości zarzutów zostaną omówione łącznie.

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd Rejonowy trafnie zauważył, że w zaistniałym stanie faktycznym niewłaściwą była kwalifikacja prawna przyjęta przez Prokuratora. Jednakże nawet błędna kwalifikacja prawna dokonana przez Prokuratora nie wiąże sądu, w przeciwieństwie do opisu czynu, który jest przedmiotem rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie można podzielić stanowiska apelującego obrońcy oskarżonego S. D. (1), że przypisany czyn jest nietożsamy z czynem zarzucanym. Nie można również przyjąć, że opis zarzucanego i przypisanego czynu nie mają wspólnego obszaru wyznaczonego znamionami tych czynów. Bez wątplenia oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu w zamiarze bezpośrednim kierunkowym. Każdy z oskarżonych miał do wykonania określone zadania. Oskarżony A. S. miał wprowadzić pokrzywdzonych w błąd, zaś S. D. (1) miał wprowadzić do obrotu motocykl z wyeliminowaniem z obrotu gospodarczego właścicieli małżonków G.. Dlatego też Sąd Rejonowy prawidłowo dokonał zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu S. D. (2) poprzez przyjęcie, że jego działanie wyczerpało znamiona przestępstwa oszustwa art. 286 § 1 k.k., a nie przestępstwa z art. 291 §1 k.k. tak jak to zarzucił oskarżyciel publiczny.

Wbrew twierdzeniom apelujących, Sąd Okręgowy nie stwierdził również uchybień, które rodziłyby wątpliwości co do merytorycznej trafności zaskarżonego wyroku. Postępowanie rozpoznawcze w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone poprawnie. W pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd meriti poddał logicznej, do tego niezwykle drobiazgowej, wręcz skrupulatnej analizie zebrane dowody, zgodnie ze wskazaniem wiedzy i życiowego doświadczenia, przedstawiając, na jakich przesłankach faktycznych i prawnych oparł swoje własne przekonanie o sprawstwie i winie oskarżonych.

Sąd Okręgowy dokonując kontroli instancyjnej nie dopatrył się sygnalizowanych w apelacji uchybień i braków w zakresie gromadzenia dowodów i ich oceny, ani też nie stwierdził, iż sporządzone uzasadnienie zawiera braki uniemożliwiające kontrolę odwoławczą. Wręcz przeciwnie, uzasadnienie sporządzone w niniejszej sprawie spełnia wymogi art. 424 § 1 i 2 k.p.k.

Zarzut naruszenia art. 6 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. wyrażający się w nieprzeprowadzeniu przez Sąd I instancji dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia czy podpis P. S. (2) zawarty w funkcji podpisu, a także pozostałe wpisy w umowie kupna sprzedaży motocykla marki Y. (...) nr rej. (...) z dnia 26 stycznia 2015 r. jest podpisem podrobionym oraz wpisami dokonany przez A. G. i T. G. (1) jest również chybiony. Dowody z dokumentów w postaci umów wskazywały na fakt zawarcia podwójnych umów o sprzedaży motocykla przez P. S. (1) z dwoma różnymi kupującymi w innych datach, czego nie potwierdził P. S.. Bez wątplenia druga z umów z dnia 26 stycznia 2015 r. była fikcyjna i miała umożliwić oskarżonym wprowadzenie do obrotu prawnego motocykl z pomięciem pokrzywdzonych. Dowód z opinii biegłego grafologa potwierdził fikcyjność umowy sprzedaży niemniej jednak opinia nie zawierała kategorycznego wniosku, że podpis P. S. (1) mógłby być nakreślony przez T. G., a przede wszystkim nie zawierała wniosków wskazujących na udział A. G. w nakreśleniu podpisu na umowie. Sąd Odwoławczy podzielił opinię Sądu Rejonowego, że opinia sporządzona jest pełna, fachowa i rzetelna wobec czego zbędnym byłoby powoływanie kolejnego biegłego grafologa do wydania opinii zgodnie z żądaniem apelującego.

Zasadnicze zarzuty, tj. błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku oraz obrazy art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. są de facto wynikiem odmiennej interpretacji i oceny zdarzeń, i jako takie nie zasługują na aprobatę. Zwłaszcza wówczas, gdy sąd orzekający – jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie, szczegółowo uzasadnił swoje stanowisko, wskazując przy tym fakty, jakie uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, a ponadto sądowa ocena dowodów nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu, pominięcia pewnych dowodów) lub logicznej (błędów rozumowania i wnioskowania) oraz nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do formułowania zarzutu obrazy art. 4 k.p.k. Powołany przez apelujących przepis art. 4 k.p.k. (zasada obiektywizmu) stanowi, że organy prowadzące postępowanie karne obowiązane są badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonego. O braku obiektywizmu możemy, mówić w sytuacji, gdy organy procesowe wykonywały czynności procesowe z pewnym osobistym pozytywnym bądź negatywnym nastawieniem, uprzedzeniem, zaś podejmowane w toku postępowania decyzje były stronnicze, bądź gdy przedmiotem oceny i rozważań sądu orzekającego nie był cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. Żadna z tych sytuacji nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Odnosząc do kolejnych zarzutów odwoławczych, stwierdzić należy, że przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych, pozostaje pod ochroną prawa procesowego (art. 7 k.p.k.) wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.), stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.), jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.).

W ramach realizacji zasady zawartej w art. 7 k.p.k. Sąd ma prawo uznać za wiarygodne zeznania świadka, co do niektórych przedstawionych przez niego okoliczności i nie dać wiary zeznaniom tego samego świadka, co do innych okoliczności - pod warunkiem jednak, że swoje stanowisko w tej kwestii w sposób przekonywujący uzasadni. Wbrew stanowisku apelujących, Sąd Okręgowy dokonując kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku stwierdził, że sąd I instancji w pełni sprostał wymaganiom art. 7 k.p.k.

W ocenie Sądu Okręgowego słusznie Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne w sprawie opierając się na zeznaniach świadków: T. G. (1) i A. G. obdarzając je w pełni przymiotem wiarygodności oraz M. G. i B. G.. Z zeznań świadka T. G. (1) wynikało, że A. S. „wyraził chęć zakupu” od T. G. (1) motocykla należącego do pokrzywdzonych. Pieniądze miał zapłacić później, za kilka dni mieli spisać umowę. Z zeznań świadka wynikało, że A. S. nie pojawił się już aby spisać umowę, po dokumenty przysłał S. D. (1). Okoliczności podane przez świadka T. G. (1) potwierdził dowód z zeznań jego żony A. G.. Świadek M. G. był obecny podczas odbioru motoru przez A. S.. Świadek ten potwierdził, że A. S. nie zapłacił za motor, zaś pieniądze miały być przekazane przez S. w późniejszym terminie, co nie nastąpiło, co potwierdzili zarówno świadek M. G. jak i B. G.. Słusznie Sąd Rejonowy nie dał w pełni wiary zeznaniom świadka M. W., gdyż zeznania tegoż świadka były nieszczerze i pokrętne i miały na celu wesprzeć linię obrony oskarżonych.

W ocenie Sądu Okręgowego ocena ww. dowodów dokonana przez Sąd I instancji jest zgodna z zasadą swobodności. Dokonana ocena dowodów jest rzetelna, wszechstronna i rzeczowa oparta przy tym na kryteriach zakreślonych w art. 7 k.p.k.

Niezasadnie też powołują się apelujący na naruszenie przez Sąd I instancji art. 410 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem podstawę wyroku stanowić może tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Jak wynika z bardzo szczegółowego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, przedmiotem rozważań Sądu I instancji były wszystkie dowody przeprowadzone i ujawnione w toku przewodu sądowego, oceniane z taką samą wnikliwością i starannością zgodnie z dyrektywami prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.). Skoro, więc Sąd I instancji oparł swe rozstrzygnięcie na analizie całokształtu ujawnionych okoliczności i przeprowadzonych dowodów nie można skutecznie stawiać mu zarzutu naruszenia art. 410 k.p.k.

W tej sytuacji, Sąd Okręgowy nie znajdując jakichkolwiek przesłanek do uwzględnienia apelacji obrońców oskarżonych, zaskarżony wyrok, jako słuszny utrzymał w mocy, zaś oskarżonych obciążył kosztami postępowania odwoławczego na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. A. S. w kwocie 1.700 zł oraz S. D. (1) w kwocie 800 złotych.